

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Tomáše Langáška a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobkyně: **O. Z.**, zastoupená JUDr. Miroslavem Valou, advokátem, sídlem Komenského 12/1, Bruntál, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, sídlem Křížová 25, Praha 5, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 12. 2022, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 1. 2024, č. j. 19 Ad 4/2023-103,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobkyně **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 16. 5. 2022, č. j. X, zamítla žádost žalobkyně o invalidní důchod. Při rozhodování vycházela z posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Bruntál ze dne 11. 5. 2022, dle kterého byl jako rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého stavu hodnocen chronický vertebrogenní algický syndrom krční a bederní páteře na podkladě funkčních a degenerativních změn, s poruchou statodynamiky, bez projevů kořenové iritace – postižení funkčně lehké. Žalovaná dospěla k závěru, že v případě žalobkyně se jedná o zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII odd. E položce 1b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), pro které je stanovena míra poklesu 10 % až 20 %. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně určena na horní hranici, tedy 20 %, a vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu byla dle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity zvýšena o 10 % na celkových 30 %. Žalovaná tedy uzavřela, že žalobkyně není invalidní, neboť její pracovní schopnost nepoklesla o zákonem stanovených 35 %.

[2] Žalobkyně se proti rozhodnutí bránila námitkami, které žalovaná rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto usnesení zamítla a rozhodnutí o zamítnutí žádosti potvrdila. S ohledem na obsah námitek, jimiž žalobkyně zpochybňovala posouzení zdravotního stavu (mj. poukazovala na psychické problémy doložené lékařskou zprávou z psychiatrické ambulance, na medikaci a s ní spojené důsledky v podobě zvýšené spavosti), byl podkladem rozhodnutí žalované také posudek o invaliditě ze dne 25. 10. 2022 vypracovaný posudkovou lékařkou žalované. Rovněž v tomto posudku byl jako rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně označen chronický vertebrogenní algický syndrom se shodným procentním hodnocením míry poklesu pracovní schopnosti jako v posudku ze dne 11. 5. 2022, a to včetně navýšení o 10 % na celkových 30 %. Posudková lékařka se vyjádřila rovněž k psychickým obtížím žalobkyně, k nimž uvedla, že i v případě, že by jako rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně byla hodnocena určená smíšená úzkostně depresivní porucha, postižení funkčně lehké, byl by pokles pracovní schopnosti hodnocen v rozpětí 15 % až 20 %, který by po navýšení o 10 % pro vertebrogenní potíže činil taktéž 30 %.

[3] Žalobkyně se proti rozhodnutí žalované o námitkách bránila žalobou, kterou Krajský soud v Ostravě zamítl rozsudkem označeným v záhlaví. V odůvodnění rozsudku krajský soud připomněl obecná východiska, dle kterých posudkový závěr musí být náležitě a přesvědčivě odůvodněn. Je-li tomu tak, soud z posudkových závěrů vychází, neboť sám nemá odborné lékařské znalosti, od kterých se posouzení invalidity odvíjí především. Posudkové lékařství je dle krajského soudu specializované medicínské odvětví, přičemž podřazení zjištěného postižení zdravotního stavu pod příslušnou položku vyhlášky o posuzování invalidity může provádět pouze odborník v oblasti posudkového lékařství, nikoli soud či lékař s jinou specializací.

[4] Krajský soud poukázal na obsah posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) ze dne 30. 6. 2023, který byl v průběhu soudního řízení k výtkám žalobkyně doplněn o srovnávací posudek ze dne 10. 10. 2023 a doplňující posudek ze dne 12. 12. 2023, přičemž v posledně uvedeném byl členem posudkové komise MPSV také lékař s odborností v oboru psychiatrie. Krajský soud zdůraznil, že posudkové komise MPSV dospěly ke shodnému závěru, že se u žalobkyně k datu vydání rozhodnutí nejednalo o žádný stupeň invalidity. Krajský soud hodnotil vypracované posudky (zejména srovnávací a doplňující posudek) jako úplné a přesvědčivé. Posudková komise dle krajského soudu řádně vysvětlila, jaké zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně (bolestivý syndrom páteře, lehké funkční postižení více úseků páteře, porucha statodynamiky páteře s občasnými projevy kořenového dráždění s recidivujícím lehkým neurologickým nálezem, bez známek poškození nervů). Posudkové komise se taktéž shodly v kategorizaci postižení dle vyhlášky o posuzování invalidity do kapitoly XIII odd. E položka 1b přílohy, přičemž horní hranice procentního pásma byla zvolena s ohledem na komplexní postižení pohybového aparátu žalobkyně a navýšena o 10 % s přihlédnutím k ostatním onemocněním a předchozí vykonávané výdělečné činnosti. Krajský soud v hodnocení provedeném ve srovnávacím posudku a jeho doplnění neshledal namítané nelogičnosti ani chybné úvahy stran obsahu podkladových lékařských zpráv. Nepřistoupil proto k provedení žalobkyní navrhovaného důkazu znaleckým posudkem jejího zdravotního stavu.

pokračování

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[5] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Neztotožnila se se závěry krajského soudu týkajícími se přesvědčivosti a úplnosti hodnocených posudků. Srovnávacímu posudku stěžovatelka vytkla, že ačkoli interpretuje obsah lékařské zprávy psychiatra MUDr. K. ze dne 7. 6. 2023, v seznamu podkladů není tato zpráva uvedena. Srovnávací posudek nadto neobsahuje vysvětlení, proč nebyl zohledněn závěr tohoto lékaře v uvedené zprávě, že celková míra stěžovatelčina postižení je hodnocena jako středně těžká. K tomu stěžovatelka poukázala na kapitolu V bod 4c přílohy vyhlášky o posuzování invalidity, ve které je pro středně těžké postižení stanovena míra poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 30 % až 45 %. K doplnění posudku ze dne 12. 12. 2023 stěžovatelka zdůraznila, že v jí citované pasáži pouze přebírá text předchozího posudku. Zároveň doplnila, že ačkoli v tomto případě již byl členem posudkové komise MPSV lékař z oboru psychiatrie, posudková komise nevysvětlila, v čem je hodnocení ošetřujícího lékaře nesprávné a proč se komise přiklonila k závěrům předchozího posudku. Doplnění dle stěžovatelky rovněž nereaguje na vznesené výhrady, účast psychiatra byla pouze formální a není zřejmé, co je myšleno větou, že „*PK nepřebírá závěry hodnocení bez objektivizace zdravotního postižení*“. Stěžovatelka tak v kasační stížnosti zpochybnila také přezkoumatelnost napadeného rozsudku a současně vyjádřila obavu, že orgány sociálního zabezpečení neobjektivně přihlížely k jejímu ukrajinskému původu.

[6] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila se závěry krajského soudu obsaženými v napadeném rozsudku, jakož i závěry plynoucími z posudků, které byly v předchozím řízení vypracovány.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Podle § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), Nejvyšší správní soud odmítne pro nepřijatelnost kasační stížnost ve věci, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, jestliže svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájem stěžovatele.

[8] Kritéria přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a uplatní se na všechny věci, ve kterých před krajským soudem rozhodl specializovaný samosoudce (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS). Kasační stížnost je proto přijatelná v případech, k nimž se judikatura doposud nevyjádřila, v nichž existuje judikatura rozporná (nejednotná), nebo je potřeba učinit judikaturní odklon. Dále je kasační stížnost přijatelná rovněž v případech zásadního pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2021, č. j. 10 As 154/2021-23, nebo usnesení ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31).

[9] Ve vztahu k namítané nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu Nejvyšší správní soud v souladu s konstantní judikaturou uvádí, že z odůvodnění napadeného rozsudku je patrné, jaký skutkový stav vzal krajský soud za rozhodný, jak uvážil o pro věc podstatných skutečnostech, jakým způsobem postupoval při jejich hodnocení a proč pokládá stěžovatelčiny námitky za nesprávné (např. již rozsudek Nejvyššího správního

soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52). Nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatelky o tom, jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která Nejvyššímu správnímu soudu znemožňuje napadené rozhodnutí věcně přezkoumat (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, a ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35). V daném případě Nejvyšší správní soud namítanou nepřezkoumatelnost rozsudku neshledal.

[10] Krajský soud si za účelem posouzení zdravotního stavu vyžádal vypracování odborného posudku posudkovou komisí MPSV, srovnávacího posudku a dále jeho doplnění. Při hodnocení těchto důkazů postupoval zcela v intencích ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, která v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů ukládá soudům hodnotit posudky jako jakýkoli jiný důkaz a zabývat se jejich celistvostí, úplností a přesvědčivostí (např. rozsudky ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, č. 511/2005 Sb. NSS, ze dne 3. 4. 2013, č. j. 6 Ads 158/2012-24, body 24 až 26, ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20, body 12 a 13, nebo ze dne 22. 10. 2021, č. j. 5 Ads 112/2019-39, body 17 a 18). Krajský soud neopomněl zohlednit ani posudkové závěry týkající se psychiatrické diagnózy a jejího vlivu na pracovní schopnost stěžovatelky (viz bod 17 odůvodnění). Posudková komise pak na str. 9 srovnávacího posudku přesvědčivě vysvětlila, z jakého důvodu nelze stěžovatelčin zdravotní stav hodnotit dle jí navrhaných kapitol.

[11] Závěry týkající se hodnocení stěžovatelčina zdravotního stavu z psychiatrického hlediska jsou vedle srovnávacího posudku obsaženy rovněž v jeho doplnění ze dne 12. 12. 2023, a to včetně vysvětlení a závěrečného zhodnocení, proč se u stěžovatelky nejedná o obsedantní poruchu s neschopností sociálního kontaktu, se závažnou neurotizací, nejedná se o osobnost anomální, s nutností intermit. či trvalé izolace, není dána porucha kognice a nejedná se ani o afektivní poruchy. I v doplnění srovnávacího posudku posudková komise vycházela mj. ze zprávy z vyšetření ze dne 7. 6. 2023 MUDr. K. a v této souvislosti na str. 3 doplnění posudku konstatovala, že objektivizovaný zdravotní stav je po stránce psychiatrické dlouhodobě ve shodě. Nejvyšší správní soud současně připomíná, že členem posudkové komise byl v tomto případě i lékař se specializací v oboru psychiatrie. V hodnocení shromážděných důkazů krajským soudem tak Nejvyšší správní soud neshledal pochybení. Krajský soud správně vycházel ze závěrů posudkové komise MPSV, přičemž veškerá další posouzení vyžádaná v návaznosti na výhrady stěžovatelky vůči dřívějším posudkům krajský soud shledal úplnými a přesvědčivými.

[12] Na uvedeném hodnocení nic nemění ani neuvedení lékařské zprávy ze dne 7. 6. 2023 MUDr. K. ve výčtu podkladů srovnávacího posudku. Jak ostatně sama stěžovatelka uvádí v kasační stížnosti, z posudkového hodnocení je zřejmé, že posudková komise tuto zprávu zohlednila, což vyplývá ze str. 6 posudku. Totéž pak platí i pro stěžovatelčino neporozumění konstatování posudkové komise v závěru doplnění posudku ze dne 12. 12. 2023, dle kterého „*PK nepřebírá závěry hodnocení bez objektivizace zdrav. postižení*“. Z obsahu i kontextu uvedeného sdělení je možno bez pochybností dovodit, že jím posudková komise zdůrazňuje význam objektivizace zdravotního stavu pro účely posudkového lékařství (jakožto specializovaného odvětví) s tím, že nemůže vycházet pouze z dílčích izolovaných závěrů vyslovených v některém z předložených podkladů.

pokračování

[13] Závěrem Nejvyšší správní soud pouze pro úplnost podotýká, že z ničeho nevyplývá, že by žalovaná, posudkové komise MPSV či jednotliví posudkoví lékaři zohledňovali a neobjektivně hodnotili stěžovatelčin ukrajinský původ. Ani sama stěžovatelka ostatně v kasační stížnosti na žádnou konkrétní indicii či jednání nepoukázala.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Nejvyšší správní soud tak v napadeném rozsudku krajského soudu neshledal pochybení, natož pochybení zásadního rázu, která by mohla mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. Vzhledem k tomu, že krajský soud rozhodl v souladu s ustálenou a jednotnou judikaturou a nepochybil ani při výkladu hmotného či procesního práva, Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[15] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. K odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je na místě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (viz již citované usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 83/2021-28). Žalobkyně (stěžovatelka) neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. června 2024

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu